

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőiroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb irasbeli közlemények különben özv. Kirchner-né felvételi és rendelő irodájában (az Andrassy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvetetnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszömlélások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt terben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kerjük pénteken délig beküldeni.

2. évfolyam.

Vasárnap 1893. évi Október 8-án

41. szám.

A délvidéki szini szövetkezet szintársulata.

Szerződés.

Mely köttetett Füredi Károly szinigazgató és a lugosi szinügy-gyámolító egyesület, mint a délvidéki szini szövetkezet megbizottja között, a délvidéki szini szövetkezet városaiban tartandó szini előadások ügyében f. é. okt. 1-étől 1894. április 16-áig.

1. Füredi Károly szinigazgató vállalkozik a lugosi szinügy-gyámolító egyesület által f. é. augusztus 15-én kelt s több budapesti lapban közölt pályázati feltételek mellett a pályázatban felsorolt városokban szinielőadásokat tartani.

2. A szinielőadások heti beosztását, a műsort és esetleges jutalomjátékokat az illető városok szinügyi egyesületeivel közösen s hétről-hétre (esetleg az egész évadra) együttesen állapítja meg. Hasonlóképpen jár el a bérletszünetekre nézve is.

3. Az alább közölt műsorral és társulati tagokkal tartja mindenütt előadásait, 10 tagból álló zenekarral és 12 karénekesssel.

4. Minden város szinügyi bizottsága a biztosított s a pályázatban kitett bérletösszegért és készpénzbeli segélyért maga felelős.

5. A bérletösszeg mikenti kifizetése, valamint a készpénzbeli segély mely időben

való nyújtása fölött, minden város a maga évadján belül határoz.

6. Füredi Károlynak megengedtetik, hogy a bérletgyűjtést az illető szinügygyámolító egyesület utasításához képest maga is folytathassa s illetőleg befejezze.

7. Füredi Károly szinigazgató kötelezi magát, hogy társulatával s előadásaival lehetőleg mindent elkövet, hogy a szövetkezet városaiban a magyar szinészetnek tiszteletet, becsülést és elismerést szerezzen; végre, hogy az esetleges kívánnivalókhöz képest a fölmerülő hiányokon a méltányosság határain belül kész lesz mindenkor segíteni.

Kelt Lugoson, 1893. szept. 21.

Füredi Károly, Péczely Ferencz,
szinigazgató, alelnök.
Dr. Denyi János,
c. titkár.

Társulatának névsora:

Nők: Ligeti Mari, operette és népszimű primadonna, Fejes Lydia, operette coloratura és népszimű énekesnő, Kövesdy Rózsa, soubrette és társalgási, L. Ronay Ernesztin, másod-énekesnő, Kecskeméthy Irma, fiatal hösnő, drámai szende, Gyurman Alice, szende és naiva, O. Kiss Julia, drámai anya, Erdélyi Ottilia, operette és paraszt komika, Mooriné Pirokska, tarsalgási, Kápolnay Irén, Barcsi Vilma, Dobos Teréz, Berkes Etel, Kövessy Juczi, Kövessy Irma, Hevesyné Mari, kardalosnők, segédszínésznők.

Férfiak: Füredi Károly, komikus, Könyves Jenő, lyrai szerelmes, rendező, Lángh Ödön,

operette bariton, népszimű énekes, Erdöss Béla, höstenor, Delyi Henrik, lyrai tenor Héteyi Elemér, bonvivant, naturbursch, salonszerelmes, Gyarmati Guszav, jellemszínész, kedélyes apa, Leövey József, hős apa, Moori Sándor, komikus, Olasz György, intrikus, Pásztor Janos, segéd apa, Kövesdy Jenő, Kiss József, Köszegi Károly, Misay József, Molnár Béla, Hevesel Mihály, kardalosok és segédszínészek, Fekete József, karnagy, Péchi Mari, sugó, Olasz György, ügyelő, Hevesi Mihály, Pásztor Janos, díszmesterek, Halasy Alajos főruhátárnok, Fejér Kálmánné, pénztáros, Magyar József, szertáros 2 segédgel.

Zenekar: Kövesdy Lőrincz, zenekarigazgató I. hegedű, Reimel Ferencz, I. hegedű, Reinharter Károly, II. hegedű, Pokorny Elek, viola, Hlubacsek Venczel, cello, Strohmayr Rezső, contra-basso, Hofmeister József, fuvola, Pekarek József, I. clarinet, Beranek Lőrincz, II. clarinet, Klapetek József, flügelhorn.

Holop Vincze, színházi szolga.

H.-M.-Vásárhely, 1893. aug. hó 15-én.

Füredi Károly,
szinigazgató.

Műsor:

Történelmi és társadalmi drámák: Bánkban, V. László, Maróth bán, II. Rakoczi Ferencz fogsága, Lemondás, Dolovai nábob leánya; Gazdag szegények, Lengyel zsidó, Atyafiak, Örök törvény, Sarah grófné, Stomfay család, Vasgyáros stb.

Vígjátékok: Utolsó szerelem, Széchy Mária, A király házasodik, Csók, Allatszelidítő, Pezsgő, Pont-Biquet család, Keleti utazás, Buborékok, Kapivár stb.

Énekes bohózatok: Özvegy kisasszony, Próbaházasság, Primadonna, Tót legény Amerikában stb.

Népsziművek: Apja lánya, Vörös sapka, Strike, Vén baka, Asszony nem számít, Cifra Panna, Kósza Jutka stb.

Tárca.

Két barátnő.

Kimondhatlanul szerettük egymást. — Gondolatunk, szívünk egész lényünk egybe forrt. — Nem volt perc, hogy együtt nem szídtunk, búgtunk volna. Éjjel egymásról álmodtunk, s ha egy napig nem láhattuk egymás arcát, hosszú, édes epedő levelek röppentek ide-oda.

Hanem azért ne tessék semmi rosszat gondolni. Én leány vagyok a nevem Ilonka és őt Arankának hívják. Amint tetszik látni, ő is leány, még pedig aranyos, herczig kis leány. Az én egyetlen drága barátom.

Most pedig, hogy a köztünk levő viszony ily szépen tisztázva van, újra kinyilatkoztatom, hogy igen igen szerettük egymást. Mindenünk közös volt. Egy hosszú haju szép babánk — egy selyemszőrű pincsnök volt. A ruhánk, kalapunk egész, de egész egyforma és ha egyikünknek a feje fájt, a másik is limonádét kért, s másnap egész egyenlő édeskes, halavány tekintünk volt.

Magától érthető természetes dolog, hogy örök hűséget esküdtünk egymásnak és megfogadtuk, hogy minket semmi égi vagy földi hatalom el nem választ.

Igy történt meg, hogy egy s ugyanazon férfi tetszett meg mindkettőnknek egyszerre Istenem, oly gyönyörű fia is volt. A haja csupa tiszta ideális fürt, biztosan valami poeta és amint telnézett reánk, egyszerre remegett meg mindkettőnk szive.

E naptól kezdve akár akart a mademoiselle akár nem, mindig azon a sétányon promenáltunk és ő is mindig ott ült valamelyik széken, tüneményes figurákat rajzolva a homokba; mondom poeta művész lehetett. Ilyenkor olyan érdekes is volt.

Egy ideig elzártuk titkunkat mélyen, de végre mégis megvallottuk egymásnak. Nem busultunk egyetlen percig sem azon, hogy ime titkos, forró szerelmünk tárgya is közös, ellenkezőleg örültünk, hogy még szorosabb kapos fűz egymáshoz. Együtt sopánkodtunk, epekedtünk érte, és kérdeztük, hogy vajjon ő kit szeret.

A kit szeret közölünk, az lesz a neje, a másik hű, szerető barátnő marad azontúl is. Neki is elmondjuk, hogy mindketten szeretjük és ő is biztosan szeretni fogja a másikat is. Folyton róla álmodoztunk és keserűen bánkódtunk, hogy azt sem tudtuk kiesoda és vajjon szeret-e ő is minket.

Napról-napra jobban el voltunk ragadtatva, érdekes, sápad arca, szép fehér kezei által és mikor egy nap Aranka ép előtte ejtette el himzett, illatos zsebkendőjét és ő egy végtelen kecses meghajtással, mely összes, tánczmeisterünk által belénk oltott grandezza tönkre silányította, nyújtotta át neki. Majdnem sirva fakadtunk, annyira meghatott nagyuri bálmulatos modora.

Nem is ábrándoztunk egyébről, mint arról, mily szép lesz, ha mi hárman együtt leszünk — mindig, mindig.

Nem, lemondani egyik sem tudott volna, pe

hisz az felesleges is, sőt kettő helyett majd hárman fogjuk szeretni egymást örökké, mind halálig.

Egészen beleéltük magunkat e pompás, szép szerepbe és nem is kellett semmi, de semmi más szórakozás, sőt dühösek volunk, ha kényszerítettek mulatni és elvittek multságokba, hol ő az imádott — nem lehetett velünk.

S azon a napon sem örültünk, mikor Aranka 19 évének születés napja alkalmából szülei fényes estét rendeztek. Elegáns egész egyenlő rózsaszínű crepp-ruhában, hajunkban almavirággal, mindkettőnk tetszettünk, csak mi bústunk, hogy ennyi ember van itt most együtt, s épp neki kell hiányoznia.

Nem hiányzott . . .

Mikor asztalhoz ültünk, egész úgy, mint a kisasszonyoknál, valamely fiatal ember karján, én és Aranka is duzzogtunk és elképzeltük magunkban, mily Isteni gyönyör lenne, ha „ő“ vezetne asztalhoz.

Egyszerre megláttuk őt is.

Hosszú szárnyu fekete frakk, fehér nyakkendő volt rajta, egész úgy mint a többi urakon, de irtózat, kezében egy nagy fehér, utálatos szalvéta, és ott komandirozott, szervirozott az étkek felhordásánál.

Rettenetes! Pinczér volt! Pinczér, oh a kiálthatatlan az utálatos! Pinczér!

Csaknem sirva fakadtunk. Alig vártuk, hogy vége szakadjon a vacsorának és elbujhassunk valamely sötét szobába. Ott egymás karjaiba borultunk és egyszerre mondtuk végtelen feláldozással;

Én lemondok! Neked ajándékozom! P. F.

Operettek: Szegény Jonathan, Szultán, Faust, Citerás. Párisi élet, Nap és hold, Orpheus az alvilágban, Szép Helena, Böregér, Suhancz. Kis herceg, Kiss Molnárné, Dragonyosok, Titkos csók, Boszorkányvár, Florinda kisasszony, Pepita, Királyné csipkekendője, Rip van Winkle, Kertészleány és az ezután színrekerülő jeles újdonságok.

Kiállításos darabok: Ember tra-goediája, Varázsfátyol, Grant kapitány gyermekei, Tékozló.

Versecz—Lugos vasút.

Folyó hó 4-én Nagy-Zsámon, Br. Stojánovits György úr, mint a versecz lugos-marosvölgyi h. é. vasút engedélyesének meghívása folytán a verseczi járás érdekeltsége értekezletet tartott, melyen ugy a nagyföldbirtokosok, mint a kisbirtokosok, kereskedők nagy számban vettek részt s mintegy 180—200-an jelentek meg.

Br. Stojánovits György úr őszinte örömeinek adott kifejezést a felett, hogy az érdekeltek oly szép és tekintélyes számban jelentek meg, s felkéri a jelen voltakat, miszerint egy értekezleti elnököt és jegyzőt válasszanak.

Erre egyhangulag elnöknek Beniczky Attila nagybirtokos Klopodiáról, jegyző-kül pedig Gémesi Károly, Br. Baics uradalmának nagy-zsámi intézője választott meg.

A megalakulás után Br. Stojánovits György úr előadja, hogy köztudomás szerint már évek óta kísértetett meg ezen szép és jövedelmező vidéken vasutakat létesíteni, azonban a megvalósítás részint az érdekeltek indolentiáján részint az illetékes faktorok tartózkodása folytán hajótörést szenvedett.

Midőn magát elhatározta ezen ügyet kezébe venni, igen jól tudta, hogy sok nehézséggel kellend megküzdnie, különösen eloszlattani az uralgott antipathiát; de mert a legfontosabb tényezők, az érdekeltség legbefolyásosabb része hathatós támogatásáról biztosította, nem rettent vissza s sem költséget sem fáradságot nem kímélve sikerült neki az antipathiát sympáthiává, az uralgott közönyt a legnagyobb érdeklődéssé átváltoztatni, minek eredménye most az, hogy a versecz-lugos-marosvölgyi vasútvonal kiépítése biztosítottnak tekinthető, minthogy 3 külföldi tőkekepes finansz-konszortium késznek nyilvánította magát az elsőbbségi részvényeket átvenni az esetben, ha a törvény által kívánt 35% törzsrészvények az érdekeltek részéről biztosítatnak.

Ezek utána nyomtatásban is megjelent általános tervezet alapján kimutatja, hogy mily hatalmas tényezőként fog ezen vasútvonal szerepelni, számadatokkal igazolja, miszerint feltéve hogy az összes üzleti kiadások a nyers jövedelem 50%-al teszik, maradna a befektetett tőke kamatozására 470.000. frt., a mi 5%-kos kamatozás mellett 9,400.000 frt. tőkének felel meg.

Miután a tervezett vasút az általános költségvetés szerint kerekén 5.900.000. frt. tényleges építési tőkét igényel, a jövedelem legszigorúbb számítása mellett is teljes joggal remélhető, hogy a befektetendő tőke az évi tiszta jövedelemből megfelelőleg kamatozhat és törleszthető lesz.

Es ezt annál inkább reméli, mert a posta szállítási bevételek számításba sem vette. Tehát azon aggodalom, mintha ezen vasútvonal deficitel járna, indokolatlan, úgy szintén azon vélemény, mintha ezen vonal nem képezné a vidék legnagyobb érdekét, teljesen alaptalan, mert hisz hiteles, a belügyminiszteri megyei és községi statisztikai adatok szerint ezen vonal nem csak a vidék főérdekét képezi, hanem az által hogy az egész vonal üzleti hossza 199 km. és három törvényhatóság területét fogja átszálni, országos érdekének tekinthető.

Különös figyelembe kéri venni azon körülményt, hogy magában a miniszteriumnál ezen vonal iránt a lagélénkebb érdeklődést tapasztalt, s a kiküldött miniszteri meghatalmazott ezen vonal feletti teljes meglegedésének adott kifejezést, mi minden esetre csattanós czáfolata annak, hogy meddő munkát végez.

Az érdekeltek Versecz város törvényhatósága a legközelebbi napokban fogja e tárgybani ülést tartani, s biztos kilátásba helyeztetett, hogy a város saját jól felfogott érdekében fogja megszavazni a kért 54,000 frtot, nemkülömben Krassó-Szörény megye részéről szintén elég biztosíték van már arra, hogy a területére eső hossza a km. utáni 6000 frtot megszavazza mindezekhez pedig külön még Lugos város és tekintélyes összeggel fog hozzájárulni.

Egyedül Temes megye van még hátra s saját megyének részéről nem találta azon hajlandóságot, melyet ezen vidék, a verseczi és Buziási járás közönsége joggal várt, mert hisz eltekintve attól, hogy a megye nagy kiegészítő részét képezi, évente tetemes összeggel járul az utadó alap gyarapításához, melynek terhére épen e vidék közönsége tekintélyes összeget szavazott meg vasuti czélra, a nélkül, hogy abból közvetlen haszna, lett volna.

Midőn első ízben felmerült a terv, mérvadó tényezők részéről jóindulatot tapasztalt, s ez is sarkalta a munkánál, a miért is hiszi, miszerint sem a megye intézőkörei, sem a megyei törvényhatósági bizottság nem fog most elzárkózni, támogatását megvonni akkor, midőn a nagyközönség, az adófizető polgárok tekintélyes része, két, illetve három törvényhatóság s Lugos városa is a vasútvonal létesítése mellett nyilatkozva ezen vonalra nemcsak a közérdek peccsét-jét nyomták.

Ugyanezért kéri az értekezletet, hogy fáradságos, de üdvös munkájában továbbra segédkezzenek. A felhangzott lelkesült „Eljenek” csillapulta után Gémesi Károly, Br. Baics Miloš uradalmának intézője a maga részéről szintén hangsúlyozza ezen vasútvonal szükségességét, s Temesvár városára nézve abban nem lát vesztélyt, ellenkezőleg előnyt, mert az által hogy a közlekedés Belinczről szintén megnyílik; ezen vidék nem veszi többé az Arad felé menő utat igénybe, hanem minden esetre a Temesvár felé vezetőt. Egyben ajánlatba hozta, hogy a megyei főintézők részére egy emlékirat szerkesztessék, melyet egy küldöttség adna át.

Ennek valamint Milutinovits gyógyszerész által indítványozott végrehajtó bizottsági tagokaceptálása után, az értekezés lelkes Eljenések között, befejeztetett. H.

Napi hírek.

Ö Felsője a király névünnepe hágyományos fényvel és kegyelettel ünnepelte meg városunk közönsége. A rom.-kath. templomban háladó isteni tisztelet volt. A szent misén Henny Sebestyén prépost czelebrált fényes segédlettel. Az ünnepélyes isteni tiszteleten megjelentek az összes állami és városi hivatalok tisztviselői, a honvédségi tisztikar, továbbá az összes tanintézetek tanári kara és tanuló ifjusága. A város is diszruhat oltott, a mennyiben az összes középületeken nemzeti színű zászlók lengtek. A szívekben ájtatos kívánság kelt: Isten őrtesse a magyar királyt. A főrealiskolában külön ünnepélyt is tartott a tanári testület és ifjuság. A nap jelentőségét, a magyar nemzetnek a király iránt századokon át tanúsított hűségét, Buda y József igazgató fejtegette. Buzdítván az ifjuságot hódoló szeretetre, a király iránt ki jelenleg Európa uralkodóinak legalkotmányosabbika, s a nemzet jólétének fárhadatlan előmozdítója.

Bethlen András gróf földmívelésügyi miniszter Miklós Gyula államtitkár és Pálffy Elemér, orsz. gyűl. képviselő kíséretében a mult Kedden este városunkba érkezett s innen Biszingen Rudolf gróf sógorához a szomszédos Vlakoveczre utazott. Szerdán a nevezett urak kíséretében megtekintette a versecziek által birt „Fehértelep” szőlő ültetvényeit, s különösen nagy érdeklődéssel viseltetett a Lengaur testvérek által nagy költséggel furt óriási vasut iránt, s a tulajdonosok előtt kifejezte elismerését. — A deliblati homok pusztá megtekintése után Szerdán ismét Vlakoveczre tért vissza s Csötörtökön utazott a fővárosba.

Főispánunkról több fővárosi lap azt a hírt közölte, hogy legközelebbi idő alatt nyugalomba vonul, sőt már többeket is emlegetnek kik örökébe lépne. Olyan formát is irogatnak, hogy beleunt volna már az éles nemzeti-ségi viszálykodások közt a küzdelembe. Mi, kik közel 10 év óta szerkesztjük a verseczi magyar újságot, azokról az éles nemzeti-ségi viszálykodásokról (különösen az utóbbi években) semmit sem hallottunk. Elsimitotta azokat szeretett ősz főispánunk az ő megnyerő tapintatosságával s jó szívének melegével. Személyesen is felkerestük, s meggyőződünk arról, hogy teljesen jó egészségnak örvend, s a felmerült hírek onnan származhatnak, hogy t. családja Verseczről, (hol oly nehéz csapásokat mért rá a végzet) — a fővárosba költözött.

Herczegh Ferencz hírneves pátrink „A dolvai nábób leánya”-val mostanában a délvidéken aratja jól megérdemelt babérait. Aradon Temesvárott — mint a mult naponokban személyesen meggyőződünk — valóságos lázba ejtette a publikumot. — Hetekkel az előadás

előtt már nem lehetett, jegyeket kapni. Délvidéki szini szövetségünk hatalmas társulatának derék igazgatója, Fűredi Károly a mult Csütörtökön szintén Heczeg nevezett színművével nyitotta meg előadásait Pancsován. Azt megelőzte „A múzságyőzelmé a délvidéken” Győző Alajos 50 korona pályadíjjal jutalmazott dramai prologjának sikerült előadása.

Esküvő. Stelzel Hermin k. a. Stelzel Vendel ulmai gözmalomtulajdonos leányát f. hó 14-én fogja oltárhoz vezetni Dvoraczek Frigyes a Fehértemplomban állomásozó 43-ik ezred főhadnagya. Gratulálunk.

A délmagyarországi tanítóegylet fehértemplomi fiókja Szentimrey György elnöklele alatt a mult csütörtökön Jaszenován tartotta meg őszi közgyűlését, melyen több mint 60 tanító jelent meg. A közgyűléssel kapcsolatban megültek László Timót jaszenovai tanító negyven éves szolgálati jubileumát is. Az ünnepeltnek ezüst serleget, értékes arany órát és lánczot nyújtottak át tanítványai és tisztelői. Déthen a banketten 80 személy vett részt s toaszt is volt bővőben.

Lelkészvásztás. A verseczi gör.-kel. egyháznál üresedésben volt egyik rendes lelkeszi állomásra a mult hétfőn Cziuk Konstantin szuboticzai lelkesz választott meg. Gratulálunk.

Jókay ünnepély. Magyar nyelvterjesztő egyeletünk szintén fog tartani Jókay ünnepélyt, melyre már nagyban folynak el az előkészületek. Az ünnepi beszéd tartására, nagy Jókaynk irodalmi működésének ismertetésére Buda y József főreal iskolai igazgatót kéri fel a rendező bizottság, mely a magyar nyelv terjesztő egyelet s hihetőleg a „Tarsaskör” vezér férfialból fog választatni. Az ünnepély részleteit jövő számunkban közöljük.

Románok értekezlete Verseczen. Temes megye déli részének románjai közül mintegy 200-an mult hó 28-án értekezletet tartottak Verseczen, a „két kulcs”-hoz czimzett vendéglőben. Jelen voltak a többek között: dr. Pinciu csákovai gör. kel. esperes, Ungurián Manó temesvári ügyvéd, bankigazgató és Brediceanu Koriolan lugosi ügyvéd. A gyűlésen Zsuika Mihály kis-szredistyei plébanos elnököt. Elhátározták, hogy Verseczen román takarékpénztárt allitanak fel és lépéseket tesznek arra nézve, hogy Versecz székhelye legyen egy gör. kel. román főesperesnek. Az ügyek vitelére egy 15 tagból álló bizottságot választottak meg.

Rendelet a magyar nyelv érdekében. A valás és közoktatásügyi magyar kir. miniszter folyó évi 33,760. sz. a a magyar nyelv tanításáról szóló 1879. évi XVIII. törvények követelményeinek meg nem felelő tanítók és népiszkolák ügyében a következő rendeleteket adta ki: Valamennyi megyei és városi közigazgatási bizottságnak a magyar nyelv tanításáról szóló 1879. évi XVIII. t.-cikk pontos végrehajtása tárgyában ismételten kiadott rendeletek dacára a népoktatási tanintézetek 1891—92. tanévi működéséről beérkezett adatokból megállapítottam, hogy az említett tanévben az ország 25,505. tanítója közül 1601 nem bírta a magyar nyelvet oktató képességgel és 2387 népiszkola volt, a melyben a magyar nyelv sikertelenül vagy egyáltalában nem tanított, sőt ugyanakkor 2984 tanítói oklevéllel nem bírőegyen alkalmazott tanítói állomásokra. — Ezen adatok kétségtelenné teszik, — hogy az említett törvények rendelkezéseinek végrehajtása iránt az iskola fenntartók és a hatóságok még most sem tették meg mindazon intézkedéseket, melyeket a törvény és a rendeletek szigorú kötelezősége közt szabtak meg. Felhívom ennél fogva a bizottságot, hogy az 1885. évi majus hó 28-an 20,301. szám alatt kiadott korrendelet alapján gondoskodják arról, mikép a tapasztalt bajok orvosoltassanak E végett az idézett számú korrendelet szerint állapítsa meg, hogy a törvényhatóság területén működő összes népiszkolai tanítók közül melyik magyarul nem tudó tanító alkalmazása tekintendő semmisnek és érvénytelennek. Ertesítse arról az érdekelte iskola-fenntartót, illetőleg annak iskola-fenntartóit, illetőleg annak iskolai főhatóságát s ha a kifogásolt tanító helyett a közigazgatási bizottság által kituzendő hataridő alatt nem alkalmaztatnák magyarul tudó, kellő képesítéssel bíró tanító, akkor az illető magyarul nem tudó tanítónak a tanítástól való eltiltása iránt azonnal tegyen jelentést hozzám. Hasonlóan kell eljárni az 1868. év óta tanítókul alkalmazott, de tankésítő oklevéllel nem bíró egyénekre nézve. Felhívom továbbá a közigazgatási bizottságot, hogy állapítsa meg, mely népiszkolákban nem felel meg a magyar nyelv tanításának eredménye az 1879. évi XVIII. t.-cikk követelményeinek s azután

szóltsa fel az érdekelt iskola főhatóságát, hogy a közigazgatási bizottság által megállapítandó határidő alatt tegye meg a szükséges intézkedést a magyar nyelv tanításának eredményesebbé tételére. Ha a kívánt intézkedés ez alatt meg nem történne, vagy a magyar nyelv tanításának azontúl sem lenne több sikere, akkor a közigazgatási bizottság tegyen hozzá jelentést, hogy az 1879. évi XVIII. t. cikk 6. §-ának 3. pontja értelmében eljárassanak. A kir. tanfelügyelőt egyidejűleg megbízom, hogy az említett körülményekre vonatkozó és birtokában levő adatokat a közigazgatási bizottság rendelkezésére bocsássa. Jelen rendeletet végrehajtása iránt teendő összes intézkedéseiről f. évi december végeig az egész törvényhatóságra vonatkozó általános jelentést tegyen hozzá. Gr. Csáky, s. k.

Bővítik a verseczi pályaudvart. Mint megbízható forrásból halljuk, vasúti állomásunk kibővítését elhatározták az illetékes körök. Lesz vendéglő és hihetőleg földtől előcsarnok. Itt is már az ideje, hogy a régi bajokon segítve legyen. Ha a kubini vasút is megnyílik, 14 vonat fog naponként Verseczen közlekedni.

Műkedvelőink f. hó 15-én jótékonycélú színelőadást fognak tartani a tűzoltó egy-let javára.

Cziuk Szuлтana hangversenye. Szeptember 30.-ki hangverseny kiragadta a verseczi társadalmi életet az egyhangúságból, s a műkedvelő és műpártoló közönségnek, ha nem is szerzett élvezetet, legalább alkalmat adott az összejövetelre. Szép közönség gyűlt össze. A „Venyeig” terme zsúfolásig telt meg a város bájos virágaival. A számbavehető fiatalabb generáció majdnem mind ott ült a mamák és tanték szigorú felügyelete alatt s feszülten várta a verseny kezdetét, mely „précis 8 Uhr”-ra volt kihirdetve s a precízitás majd hogy kilenc óráig nem terjedt. Így a közönség már a verseny előtt is kifáradt. Hát még alatta! — A szerb egyházi dalegyet, a mely különben elég jól szokott énekelni, unalmas, bágyadt előadása után, a verseny hősnője Cziuk Szuлтana k. a. lépett a pódiumra, s már szép alakjának megjelenése tapsviharba ragadta a közönséget. A kisasszony mély meghajlással köszöntö meg a lelkes fogadtatását és Schumann „Widmungját” énekelte, utána pedig szerb népdalokat, a melyekben ugyanaz a méla hangulat uralkodik; mint a szlav dalokban egy általában és a melynek kitűnő tolmácsolását elragadtatással hallgattuk nem régen Szlavianszky Nádja előadásában. Cziuk Sz. k. a. énekét a zeneértő és nem értő közönség azzal az egykedvű közönyösséggel fogadta, a melylyel a dilettáns színelőadásokat szoktuk végighallgatni. Valóban színpadra teremt szép alakján kívül semmivel sem lepett meg. Midőn Vrgovics úrral énekelte a duettet, csöppet sem éreztük azt az óriási hatást, melyet Smetana remek operájának minden része mindenként keltett. A gyöngye hang, a szintelen előadás, a szenvedély hiánya elégségesek voltak arra, hogy a szép duettet ne élvezhessük. A „Troubadour” kerti jelenetének előadása még legjobban tudta lebilincselni a közönség figyelmét. Ez alatt meggyőződünk arról, hogy Cziuk Sz. kisasszonynak kellemes, csengő és elég terjedelmes hangja van, de még nem eléggé iskolázott. Nekünk, vidékieknek jó ez is, s a legkisebb szórakozást is köszönettel vesszük. De a ki dicsőségre vágyik s nem akarja magát idő előtt lejárni, annak hosszu és faradságos gyakorlattal kell magat tökéletesítenie. — Hirschl k. a. fellépése ma is olyan kedves és rokonszenves volt, mint azt gyakrabban már tapasztaltuk. Sternberg úr szép hangu hegedűjével szerzett nekünk egy néhány kellemes pillanatot. Zoffmann k. a. pedig három sentimentalís német dallal szórakoztatta a közönséget. A német dalárda „Wandelschlaf”-ját a várakozásnak megfelelően a közönség feltűnő bizonyítékokkal igazolta. A hangverseny után a lelkes és tüzes fiatalság jó kedve táncban nyert kifejezést, s imádotjaink kis lábcskái jölehet kora reggelig csúszkáltak a terem parketjén, mégsem hagytak nyomot rajta.

— m.

Állandó sorozó bizottság Fehértemplomban. A honvédelmi miniszter értesítette Temesvármegye alispánját, hogy a 83. számú hadkiegészítő kerülethez tartozott sorozó járásek részére Fehértemplom városban, az előirt napokon leendő működéssel állandó sorozó bizottságot szervezett. Ennélfogva a detail, verseczi, fehértemplomi és kubini járásek hadkotelesei nem a 61. sz. hadkiegészítési kerület székhelyén, Temesvárott lesznek utóállítva, hanem úgy mint eddig, Fehértemplomban. A

fehértemplomi sorozó bizottság polgári elnökének az alispán Mina Nesztort, polgári orvosának pedig dr. Merkl Ferencz városi főorvos nevezte ki.

Benyomások a hétről. Derült, csendes őszi napjainkat egy kis időre hatalmas szelek tették kellemetlenekké, melyek a város szeméjtét és porát versenyezve szórták szemünkbe. A széllel fűhők jöttek, s langyos esővel megtisztították levegőnket s megöntözték utcáinkat, a melyeket nálunk, fájdalom, valóban csak az ég öntöz és a szelek söpörnek. Az idő enyhe, a hét vége felé nyári melegség kezd uralkodni. — Közönségünknek kevés érdeke van őszi bajjai iránt. Nappal házába zárkozik, kerülve a nap bágyadt sugárait, estfelé végzi sétáit a korzón, a mely hat óra körül a legélénkebb. Csütörtökön és vasárnapon a városkertbe tódul, s körsétát végez a szűk téren, magába szívja a felvert port. Pedig annyi a jó levegő, annyi a kellemes, közel fekvő kiránduló hely! Az „Ördög árka” köznapokon elhagyatottan áll, a „Barát”-hoz kevés ember zarándokol, a szívet, lelket vidámító erdei kirándulásokról nem is szólunk. Pedig mennyi élvezetet nyujtanának ezek! Inkább négy fal közé bújunk s lámpafénynél Moet és Cliquot özevegének fagyos palackba zárt csillagot, pezsgő, habárját őrítve véljük élvezni az élet varázsát. E tekintetben a korcsmárosok kis-szredistyei meccenása nagy népszerűségnek örvend. — Cziuk Szuлтana k. a. hangversenyéről külön számoltunk be. A torna-egyesület ifju tagjai rendes torna-órákban erősítik a nyári furdődény alatt elhanyagolt izmaikat, hogy a közeledő téli évadban a bálók alkalmával rájuk várakozó feladatoknak annál könnyebben megfelelhessenek. — A kávéházak népesednek. A zöld asztal körül élénk élet keletkezik. — Szerdán, kiralyunk nevenapján fényes ceremoniával tartott isteni tiszteletet nagyszámu és szép publikum hallgatta végig, s rossz nyelvünk mellékesen megjegyezheti, hogy némely tanácsos a templomot is kaszinónak nézi. E napon a realiskolai igazgató a tanulókhöz nagyszabásu beszédet intézett. — Az állami realiskola alapjai napról-napra növekednek. — A hét folyamán elvesztettük legbajosabb szépjeink egyikét, a szép Schlemmer Stefike kiszakítva közülünk Beeskereken fogja a családi boldogságot élvezni. — A városkert öntöző készülékét pénteken próbára tették a szakfériaik s a próba a vízvezeték fényes sikerét igazolta. A kútban van elegendő víz. A szivattyú kitűnően működik. Gyöngyörűen szokik a vizsgár.

„Köpéságok.” A magyar ifjuság gyönyörűségére éktelen rimekbe szedte: Bertók Lajos. — Eredeti ifjusági iratokban vajmi szegény irodalmunkban igazán régi hiányt pótol e mű, mely hivatva van a Struvel Péterek, Münchener Bilderbogenek s a többi germánizáló irodalmi termékeket, melyek már esirájában előlik gyermekeink nyelvérzékét, kizorítani a magyar könyvpiacon. De nemcsak a serdülő ifjuság, hanem a romlatlan kedélyű felnőttek is gyönyörrel forgathatják azt a csinos kiállítású könyvet, melyben negyvenhat csattanós és tanulságos csinyt és egyéb bohóságot állít egymás mellé az „Uram bátyám” jó kedélyű szerkesztője 217 képben, mulatságos magyaróz versek kíséretében. Mulattatóbb olvasmányt nem adhatnak a szülők gyermekeik kezébe ennél a könyvnél, mely Rozsnyai Károly könyvkereskedő (Budapest, muzeum körút 15) kiadásában jelent meg s ára színes czimképpel, pompás vászonkötésben és védőkötésben 1 frt. 50 kr.

Régészeti ásatások. Patzner István, a délmagyarországi régészeti társulat főtitkára, Miller városunk derék monografusának segédkezése mellett a társulat megbízásából f. hó 4-én ásatásokat eszközöltetett a temesmegyei Vattin a község határában. Mint értesülünk, az ásatás szép eredményre járt, a mennyiben számos, igen érdekes bronz-kori edényeket találtak.

Borkereskedők figyelmébe. A filloxera pusztítása következtében a borkereskedők, a kik annak előtte tömegesen keresték fel Verseczen borkészletek többé nincsenek, holott ott még mindig vannak pinczék, a melyekben még 1000 hektolitert is túlhaladó jó minőségű bor fekszik. — A temesvári kereskedelmi és iparkamara felhívja ezennel a borkereskedőinek s általában az érdekelt körök figyelmét ezen körülményre.

Tűzesetek. Van benne részünk elegendő. A mult Szerdán egymásután három helyen is volt tűz. Délután 3 órakor a szerb csejlen telepen gyuladt ki egy nagy kazal szalma. A városkert utca kritikán aluli rossz kövezetén eltört a tűzoltók szerkocsijának a tengelye. Bizony-bizony ideje volna már, hogy a város

bölcs atyái a belváros utcái kövezetének javítását szívókre vennék. — Ugyanazon nap este 1/2 10 órakor a Staub féle pincze mellett volt szintén kazaltűz. Tűzoltóink oda is idejében kirukkoltak, s a városban ez alatt csak a tartalék maradt — Időközben éjjel 1/2 12 órakor a Seibert-féle gözmalom mellett gyuladt ki a sarokbólt. Nagy bajba voltak a derék tűzoltók mert nem allottak rendelkezésükre előfogatos lovak s pár derék polgár maga húzta ki a vész helyére a tűzoltó szereket. Félelmes volt a helyzet, mert sok petroleum is volt a boltban, s a Staub pinczénél lévő tűzoltók a nagy szélben nem hallották a tűzjelzést s lovak futár által tudták csak őket előhivatni. Pénteken este ismét volt tűz a Staub-féle pincze környékén — két nap alatt 4 tűzeset valóban sok s derék tűzoltóink valóban megérdemlik az elismerést.

Gazdáink és virágkedvelők figyelmébe. Mühle Vilmos Temesvár híres magkereskedő czége, a mult napokban küldte szét őszi árjegyzékét, melyben az őszi vetésre alkalmas gazdasági magvak, szabadbani vagy meleg ágyba való vetésre alkalmas kerti magvak vannak felsorolva. A virághagyma gyűjtemények oly gazdag választékban találhatók fel ez árjegyzékben, melyek minden külföldi megrendelést teljesen feleslegessé tesznek. A Mühle czég teljesen megbízható és a mellett jutanyos is. Az őszi magárjegyzék kívánatra díjmentesen küldetik meg.

Irodalom.

Fejedelmek fényzése. Az egyik frankfurti Rothschild, bélyegek és lovak helyett, könyveket vásárolt. Drága mulatság ez igazán milliósnak való. Volt neki már vagy negyvenezer kötet, de ezt a negyvenzet adaada volna azért a négyszáz könyvért, a mely egy frankfurti, Dohr nevű tanár könyvtárában volt. A Dohr könyvei csupa unikumok voltak. Császárok, királyok és hercegek régebbi megeselekedték azt a fényzést, hogy a saját nevékre csuallattak könyveket, drága, merített papíron, czifra betűkkel nyomtatták és a könyvre rányomtaták a nevüket is. Évezszadok után is piros betűk hirdetik a tulajdonosok neveit Régebben csak fejedelmek ma már a Magyar Hirlap előfizetői is részesülnek e luxusban. Hiába hirdetnek fali naptárakat a lapok, a Magyar Hirlap karácsonyi, színes nagy albumával, a melyet külön nyomtatnak minden előfizetőnek. a melnek gyönyörű lapján diszes betűkkel pompázik az előfizető neve, nem tudnak versenyre kelni. Es ezt a Magyar Hirlap, a legváltozatosabb, legszabadalvűbb magyar napilap, ingyen küldi meg minden most belépő előfizetőjének. Szerkesztőségére, kiadóhivatala és nyomdája a József-körút 47. alatti palotában van. Előfizetési ára egy hónapra 1 frt. 30 kr., negyedévre 3 frt. 50 kr. Félévre 7 frt.

Építő iparosok könyve. A vidéken megjelent könyvek közül vajmi kevés reszesül azon szerencsésben, hogy példányai aránylag oly rövid idő alatt teljesen elfogyjanak. A Takács László (nagyváradai épít. m.) által jelesen szerkesztett „Építő iparosok könyve” oly kedvező fogadtatásra talált hogy szerző a meg folyton érkező megrendeléseknek eleget teendő, a munkát teljesen átadogozva, tetemesen megölvite, a szöveg közzé magyarózó ábrákkal kiegészítve s az Laszky Armin könyvkiadóhivatalában Nagyváradon „Építő iparosok könyve” ezimen ép most jelent meg. Feltalálja abban az építő iparos, a polgári építkezések minden ágára szóló utmutatást, árelemzést, segítségárakat, teljes költségvetést, az iparos segéd és tanuló — megbecsülhetlen nélkülözhetlen, tanácsadóját. Kapható Laszky Armin könyvkiadóhivatalában Nagyvárad, Sas-utca. Ára 80 krajczár.

6434. sz. 1893.

Kimutatás

azon hadmentességi díjkötelesekről, kik a terhükre hadmentességi díj lefizetése nélkül ismeretlen elyre elköltözöttek.

Boschkovits Nicolla	Pest József
Jovanovits György	Palatinus Antal
Lanove János	Tausz Henrik
Kugler János	Hock Sebestyén
Könte Jakab	Jkvanov József
Neukovits Pera	Petrov Nicolla
Zsivanov Jova	Götz Ede
Szubits Vasza	Neumann Henrik
Raniszavljjev Zsiva	Alexics Szvetozár
Demeter György	Barna Mátvás
Demko Frigyes	Szeiden Áron
Moni Mihály	Nadasky István
Miladinov Juni Károly	Grünfeld Mozes Jakab
Rankov Szvetozár	Rotscheindl Mátvás
Mahr János	Sveiger Ferencz
Pavlov Vasza	Perjan Koszta
Horváth János	Deszinczky Vasza
Bogdanov Zsiva	Horváth Alajos
Steiner Mátvás	Popa Flora
Roth Mátvás	Vezenkovits Bozsidiár
Huska János	Gavrilovits Szilárd
Popovits Szava	Beck Péter
Zsigmondovszky József	Griplinger Károly V.
Didra Tits József	Petrovits Ferencz
Deville József	Andrássy Gyula
Roschlitz, Elisier László	Mark István
Wukmir Tima	Dekou Antal

Risnófszky Mihály
Zeller Gerhardt
Löwy Ignác
Klein Ignác
Milosevits Pera
Stefanovits Const.
Mark József
Horváth Mátyás
Hett János
Radován Lyuba
Eisinger Boltizsár
Anfang Ferencz
Storn Antal
Otz Károly
Olesak András
Goldstein Ernő
Dehm Károly
Steinmetz József
Behzaler Jochim
Koch Jakab
Grausam József
Riedl Antal
Vinkov István
Balogh István
Mihajlicza János
Küchler Péter
Emberich Mihály
Unterholz Ernő
Anton Döme
Konstantinov Gy.
Filipov Dimitrie
Hajos János
Behzaler József
Kaman Lipót
Vosteczky József
Nastits Márk
Weron János
Oetrovits Szilárd
Gottlieb József

Eisenstädter Mór
Pilny János
Argényi Márton
Baschobay József
Mayer Jakab
Hett János
Deville Károly
Mathsofszky Ede
Minasch Nándor
Jöger Fülöp
Schidlo Vilmos
Glöckner Pál
Metzker János
Andrejevics István
Riedl Károly
Schiván István
Heinrich Desider
Zircher Lajos
Tomits Adám
Usap György
Szubotits Nika
Maximovits Mita
Alexandrovits Szvetozár
Weber Kálmán
Eisenkolb Ernő
Moresisak Péter
Kreutz József
Dauerbach Mátyás
Trajan József
Hörbiger János
Tangl János
Petrovits Paja
Barbulovits Milán
Nikasinovits Velimir
Pinel András
Lendvay Illus
Remancsig György
Lajos István
Todorovits Száva

Polgármesteri hivatal.
Verseczen, 1893. évi szeptember hó 27-én.

Polgármesterh.:
Weifert, főjegyző.

Szerkesztő levelezés.

Cs. E. Szeged. Megkaptuk. Köszönjük.
S-I. Ungvár. Több napi távollét után
tegnapelőtt érkeztem haza. Szives soraidért kö-
szönet. — A hiányzó lapokat megküldöm. Le-
vél megy.

7080. sz. — 1893.

Pályázat.

Versecz város törvényhatóságánál évi
400 frtnyi fizetéssel javadalmazott útmes-
teri és évi 240 frtnyi fizetéssel javadal-
mazott egy útkaparói állás betöltése
céljából ezennel pályázat hirdettetik.

Felhívom ennél fogva pályázni kívánó-
kat, miszerint kellően felszerelt pályázati
kérvényüket és pedig az útmesteri állásra
rudnai Nikolics Sándor főispán úr Ó
Méltóságánál az útkaparói állásra pedig
alólirottnál 1893. évi október hó végéig
nyuttassák be.

Verseczen, 1893. évi okt. hó 3-án
Seemayer polgármester.

7430. sz. — 1893.

Hirdetmény.

Az idei ellenőrzési szemle október hó
13-án és 14-én fog itthelyt megtartatni.

Felhivatnak ennél fogva valamennyi cs.
és kir. közös hadseregbeli tartósan szabad-
sárgoltak, tartalékosok és póttartalékosok,
azok kivételével, kik ez év folyamán sza-
badságoltattak, tényleges szolgálattételre,
avagy fegyvergyakorlatra bevonulva voltak,
hogy fent kitett napokon katonai könyvec-
kéikkel ellátva, reggeli 8 órakor a város-
házi épületben megjelenjenek.

Az utószemle f. é. november hó 13-án,
14. és 15-én mindig reggel 10 órakor a
cs. és kir. 61. számú hadkiegészítő parancs-
nokság irodájában Temesvárott fog meg-
tartatni.

Verseczen, 1893. évi október hó 3-án.

Seemayer, polgármester.

CIMBALOM-

kellemes helyzetbe jutottam, hogy gyártmányaimat felette olcsóbb vételáron becsáthatom forgalomba, mint
bárki. Fel kell még említenem, hogy begyakorolt munkáim által, felügyeletem alatt készíttetek. —
Arjegyzékkel készséggel szolgál

Appel Ignác,

KEDVELŐKNEK van szerencsém szabad. hírneves „Cen-
trális” cimbalmaimat pedál vagy anélkül melegen ajánlani. A
„CENTRAL”-cimbalom azon jó sajátossággal bír, hogy megóvja
a fonéknak megpedését és elhárítja az örökös hangolást. Te-
kintetbe veendő, hogy hangszerüzletem szak- és célszerű beren-
dezését és az anyagok nagyban, olcsó beszerzését, illetőleg azon
bárki. Fel kell még említenem, hogy begyakorolt munkáim által, felügyeletem alatt készíttetek. —
Arjegyzékkel készséggel szolgál

BUDAPEST,

gróf Károlyi-utca 5. sz.
(Alapított 1871-ben.)

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

38 év óta fennálló s gyorsajtóval s más legújabb rendszerű kisebb ajtóval felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

ujságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

eljegyzési kártyák, czimlapok, bál meghívók,

gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,

arany, bronz vagy különféle színű készítésére.

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, mely az Andrássy-sétány és az iskola-úteza sarkán lévő Kádits-féle ház-
ban van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hirdapokra, re-
gényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVII. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetzer Gebirgsbote” és „Délvidék”
szerkesztősége és kiadóhivatala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában
is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.